

DARBA PRIEKI

JĀNA - JAUNSUDRABINĀ
BILŽU ~~~ ~ ~~~ GRĀMATA
MAZIEM BĒRNIEM

IZDEVĒJS A/S VALTERS UN RAPA

1933

ПРОВЕРЕНО
1949 г.

0310045867 ✓

L. V. M.
IN 227934

L ^A 9855

JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ

DARBA PRIEKI

*BILŽU GRĀMATA
MAZIEM BĒRNIEM*

RĪGĀ, 1931

VALTERA UN RAPAS AKC. SAB. IZDEVUMS

Valtera un Rapas
akc. sab. grāmatspiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133.

Skudras.

Iedami pa mežu, mēs zem kokiem redzam
pelēkus paugurus.

Tās ir skudru mājas, ko cilvēki iesaukuši par
skudru pūļiem.

Skudru pūļa tuvumā bērniem nevajag apstāties,
sevišķi ja kājas basas.

Skudra kož, un skudras kodums ilgi sūrkst.

Skudras ir ļoti darbīgas.

No agra rīta līdz vēlam vakaram viņas tek un
kustas, nes un velk šo un to.

Mīklas: Čīrgustiņš, čērgustiņš sila vidū kaudzi met.
Spriguļu muižiņa, neskaitāms kaļaspēks.

Bites.

Bites siltā saulainā laikā lido no puķes uz puķi
un bāž degunu katrā ziedā.

No ziediem bites izsūc medu un sanes stropā.
Sanesto medu viņas ziemā apēd.

Bet kas pāri paliek, to dabū bērni, ja tie klausā
tēvam un mātei.

Pie bišu stropiem nevajag tuvu iet.

Bites sāpīgi dzel, un no bites dzēluma stipri
pampst.

Mīklas: Raiba gotiņa, zelta radziņi.
Simtu māsiņu vienu lakatu vilē.

Zirnekļi.

Vasarā uz zāles, pa krūmiem un gar žogiem
zirnekļi izkaŗ savus tīklus.

Zirnekļu tīkli ir tik smalki kā zīds.

Tos var labi redzēt tikai agrā rīta saulē, kad
tie rāsas pilni un mirdz kā sudrabs.

Bēŗni, kuŗi rītos ilgi guļ, nedabū šos skaistos
tīklus redzēt.

Dzenis.

Mežā dzied visādi putni.

Bet viens putns kaļ kā ar āmuru.

Tas ir dzenis.

Viņš kaļ sausu koku.

Sauss koks ir skanīgs, tāpēc dzeņa kaļšana
tāli skan.

Vajag novērot, kur šis kalējs kaļ, tad var to
ieraudzīt.

Dzenis ir raibs, melns ar baltu, bet uz galvas
un pie astes spilgti sarkans.

Mikla: Koka zeme, kaula arkls, treju ziedu arājs.

Prūši.

Mājās, kur mūrētas jaunas krāsnis, bieži redz prusakus jeb prūšus.

Viņi dzīvo arī tādās istabās, kur tīrības nav diezgan.

Par dienu prūši mierīgi guļ mūru šķirbās, bet naktī izlien ragus slaistīdami un meklē ēst.

Prūsis savus bērnus nēsā lielā maisā, un kad tie izauguši jau tik lieli, ka var kājām skriet, tad izber.

Prūsim tuvu rada ir sienāzis, kas vasarā sisina pa pļavām.

Miklas: Dienu guļ, nakti pelnī maizi.
Dālderis sienā.

Bezdelīgas.

Bezdelīgas ir pa pusei māju putni.

Viņas mūrē savas ligzdas no dubļiem, gar ēku sienām.

Bezdelīgas skaisti vidžina, gan skriedamas pa gaisu, gan rindā tupēdamas uz kārtim.

Uz labu laiku bezdelīgas lido augstu, bet uz sliktu — pa pašu zemes virsu.

Rudenī bezdelīgas aizlido uz siltām zemēm.

Miklas: Maza maza sieviņa spranciski runā.

Mazs mazs zirdziņš, tālu tālu aiz jūras bijis, ne
pa zemi gājis.

Kaķis.

Klētī un pagrabā dažreiz ir tik daudz peļu un žurku, ka tās maitā visu, ko cilvēks sev nolīcis uzturam.

Bet tiklīdz klētī vai pagrabā parādās kaķis, visas peles un žurkas nozūd savās alās.

Medīgu kaķi visi slavē, bet slinku baŗ.

Mīklas: Vienā galā ilens, otrā kamols, vidū — spilvens.
Lika taure uz loga.

Suns.

Suns apsarga māju.

Kad iet vai nāk kāds svešs cilvēks, suns rej.

Gadās, ka suns ceļa gājējiem iekoŗ rokā vai kājā.

Tāpēc nikniem suņiem liek uzpurņus, lai viņi nevarētu iekost.

Ir tādi suņi, kas iet ganiem līdzī ganos un palīdz ganīt lopus.

Jauni suņi labprāt spēlējas ar bērniem.

Mīklas: Vīrs skrien pa tīrumu, ritenis mugurā.

Laipēns guļ sētmalā, pielaiŗšus gaidīdams.

Ēzelis.

Siltās zemēs, kur augsti kalni un šauri ceļi, cilvēki jāŗ un brauc ar ēzeļiem.

Ēzelis nav liels un gudrs lops, bet viņš ir ļoti stiprs.

Ēzelim galva kā zirgam, aste kā govij.

Latvijā ēzeļus redz ļoti reti.

Kamielis.

Kamieli sauc par tuksneša kuģi.

Kamielis ir lielāks un stiprāks par zirgu.

Karstās zemēs, pa smilšu tuksnešiem, kamielis
nes lielas nastas.

Kamielis iztiek vairākas dienas bez dzeršanas.

Kamielus cērp kā aitas.

No kamielu vilnas ada cimdus un zeķes, kā
arī auž siltas segas.

Zirgs.

Zirgs ir skaists un stalts lops.

Ar zirgu brauc un jāj — soļiem, rikšiem, aū-
lēkšiem.

Ar zirgu arī un ecē tirumus.

Zirgs ir cilvēkam liels palīgs daudzos darbos.

Zirgs reti gul; viņš iztiek gandrīz bez miega.

Mīklas: Dzīva gaļa danco uz dzelžu teleķiem.

Četri brāļi iet pa ceļu, visiem bārzdas atpakaļ.

Vērsis.

Pie mums govīs un vēršiem iet mierīgi savā vaļā
ganos.

Bet Krievijā un citās zemēs ar govīm un ar
vēršiem arī zemi.

Vērsis ir tikpat stiprs kā zirgs.

Viņš viegli velk arklu un lielus vezumus pa
sliktiem lauku ceļiem.

Vērsim ir ragi.

Mīklas: Divi dūrēji, divi glāznieki, četri zemes stampātāji,
viens karoga nēsātājs.

Viens ozols Rīgā, otrs Pērnavā saknes kopā.

Vēja sudmalas.

Apvidos, kur tuvumā nav tekošu ūdeņu, mal
miltus vēja sudmalās.

Vējenes parasti ceļ kalnā, jo tur visi vēji pāri iet.

Vējenes skaisti izskatās ar saviem baltajiem
spārniem pret zilām debesīm.

Kad daudz ko malt un labs vējs, — vējeņu
spārni griežas dienu un nakti.

Mīklas: Liels liels putns, tup uz ciņa, spārnus kustina,
projām netiek.

Četri brāļi pa gaisu iet, cits citu nepanākdami.

Upes.

Upes ir lielas un mazas, lēnas un straujas.

Visas viņas mūžīgi tek un steidzas uz jūru.

Latvijas lielākā upe ir Daugava.

Lielas un skaistas upes vēl ir Gauja, Lielupe,
un Venta, tad Abava, Salaca, Ogre, Aiviekste, Dubna.

Mīklas: Zirgs aizskrien, groži paliek.

Met likumus un lokumus, jo vairāk tek, jo lie-
lāka top.

TE SKUDRA LIELU BAĻKI NES

TE ČAKLI STRĀDĀ BITĪTES

AUŽ SMĀLKU TĪKLU ZIRNEKLIS

TE DZENIS KAĻ KĀ NEGUDRIS

TE PRŪSIS BĒRNUS BER NO MAISA

TE BEZDELĪGA PĒRKLI TAISA

TE MŪSU MINCIS MEDĪT IET

TE SUNS SKRIEN LAUKĀ ŽĪDU RIET

TE ĒZELS IET AR NASTU LIELU

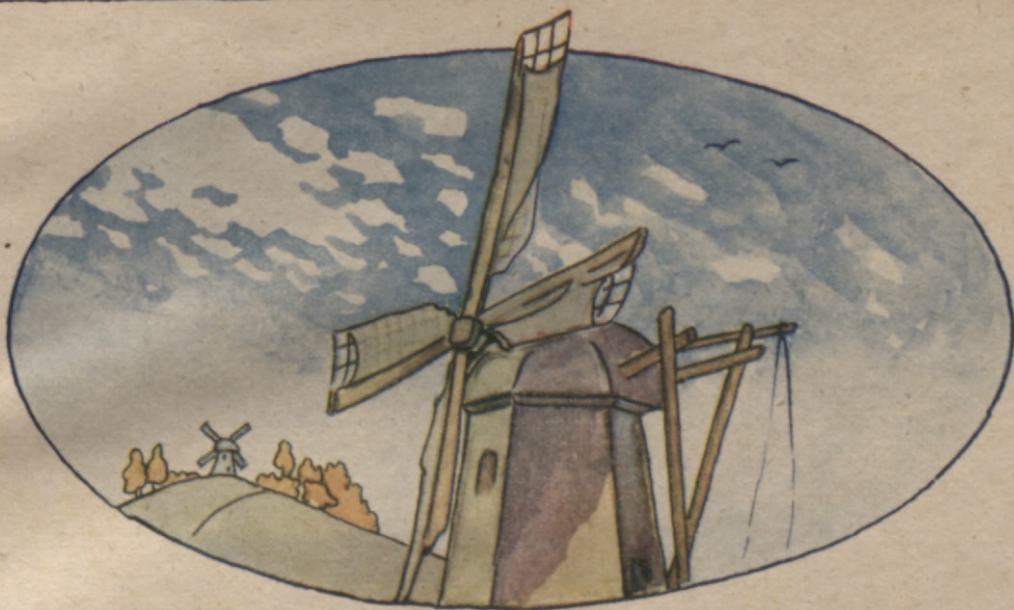
TE KAMIELS AIZLĪGO PA IELU

STALTS KUMELĪ KARAVĪRU NES

AR VĒRSI AR UZ VECAINES

TE VĒJENES AR SPĀRNIEM MĀJ

PAT UPE TEK UN NEAPSTĀJ

NO VISIEM BĒRNI VĒROT VAR,
KA JĀSTRĀDĀ, UN STRĀDĀ AR

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310045867

1 9. DEC. 1929